

Trường Tiểu học Long Biên

ĐẠO ĐỨC

LỚP 5

KHỞI ĐỘNG

- Em hãy nêu ghi nhớ của bài học trước.
- Hãy nêu những việc làm chi tiêu phù hợp với bản thân.

Thứ hai ngày 14 tháng 3 năm 2022

Đạo đức

Em yêu hòa bình (tiết 1)

Tài liệu Bác Hồ: Câu hát ví dặm

Mục tiêu

- Biết được giá trị của hòa bình ; trẻ em có quyền được sống trong hòa bình và có trách nhiệm tham gia các hoạt động bảo vệ hòa bình.
- Yêu hòa bình, quý trọng và ủng hộ các dân tộc đấu tranh cho hòa bình, ghét chiến tranh phi nghĩa và lên án những kẻ phá hoại hòa bình, gây chiến tranh

KHÁM PHÁ

Quan sát các hình ảnh sau:

Bệnh viện Bạch Mai (Hà Nội) bị máy bay Mỹ ném bom ngày 26 tháng 12 năm 1972

Đọc các thông tin:

1. Trong khoảng thời gian từ năm 1990 đến năm 2000, các cuộc chiến tranh và xung đột trên thế giới đã làm cho hơn 2 triệu trẻ em bị chết, hơn 6 triệu trẻ em bị thương tích, tàn phế, 20 triệu trẻ em phải sống bơ vơ do bị mất nhà cửa, hơn 300 000 trẻ ở độ tuổi thiếu niên bị buộc phải đi lính, cầm súng giết người.

Theo báo quốc tế (23/5/2002 – 29/5/2002)

2. Cuộc chiến tranh xâm lược do đế quốc Mỹ tiến hành ở Việt Nam đã làm cho gần 3 triệu người chết, 4,4 triệu người bị tàn tật, 2 triệu người bị chất độc da cam đang bị di chứng ảnh hưởng phổ, làng mạc, đường sá, di tích lịch sử và văn hóa,... bị phá hủy.

3. Là một dân tộc yêu chuộng hòa bình, nhân dân Việt Nam luôn sát cánh cùng nhân dân tiến bộ trên thế giới trong việc bảo vệ hòa bình, chống chiến tranh.

Câu hỏi:

1. Em có nhận xét gì về cuộc sống của người dân, đặc biệt là trẻ em, ở các vùng có chiến tranh?
2. Chiến tranh gây ra những hậu quả gì?
3. Để thế giới không còn chiến tranh, để mọi người đều sống trong hòa bình, chúng ta cần làm gì?

Câu 1: Em có nhận xét gì về cuộc sống của người dân, đặc biệt là trẻ em, ở các vùng có chiến tranh?

Người dân sống rất khổ cực. Đặc biệt là tổn thất mà trẻ em phải gánh chịu như: mồ côi cha mẹ, bị thương tích tàn phế, sống bơ vơ mất nhà; nhiều trẻ em phải đi lính, cầm súng giết người...

**Câu 2: Hậu quả của
chiến tranh?**

Thất học

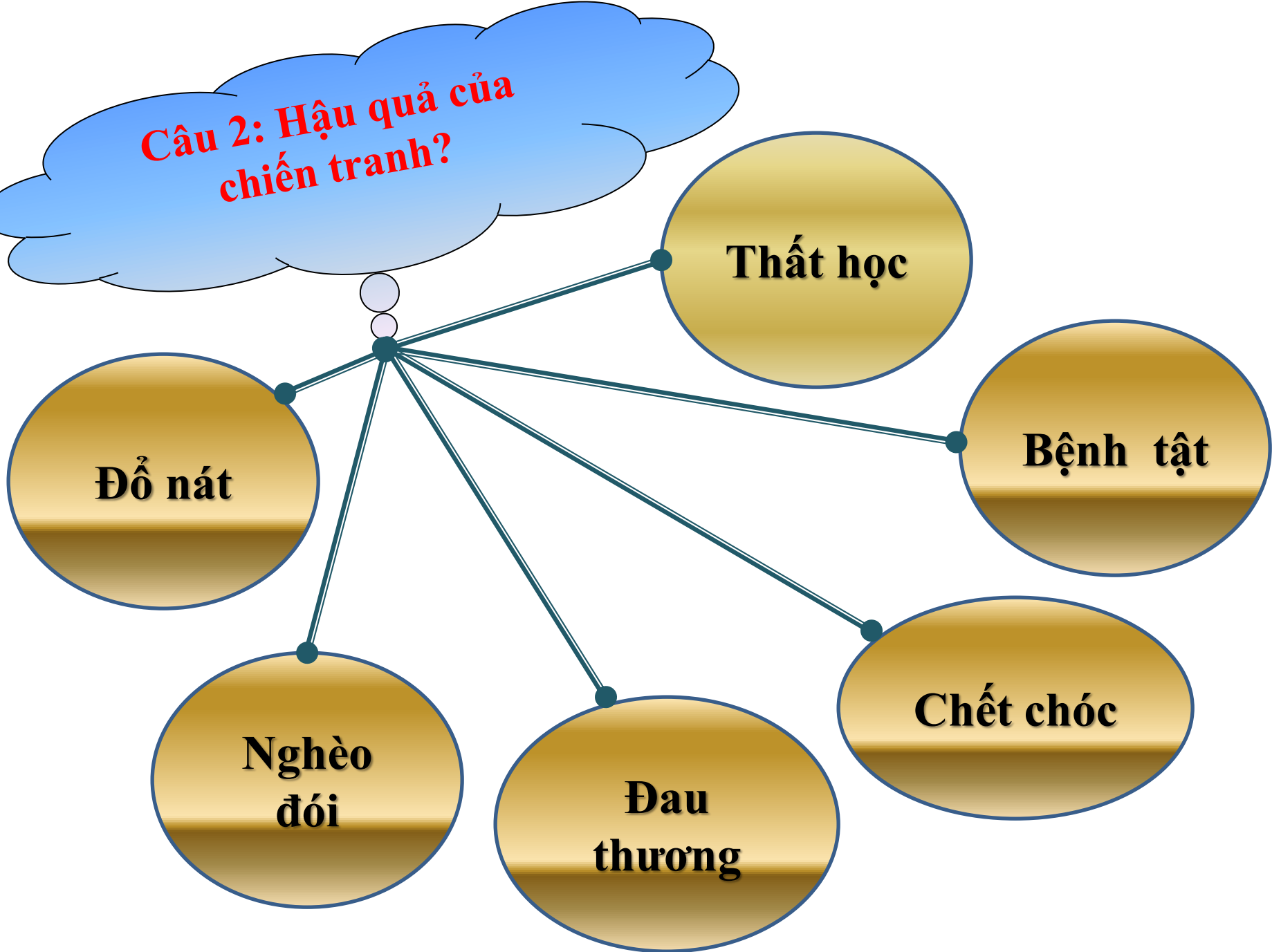
Bệnh tật

Đồ nát

Chết chóc

**Nghèo
đói**

**Đau
thương**

Câu 3: Để thế giới không còn chiến tranh, chúng ta cần làm gì?

- Sát cánh cùng nhân dân tiến bộ trên thế giới trong việc bảo vệ hòa bình, chống chiến tranh.
- Lên án, phê phán cuộc chiến tranh phi nghĩa.

Các cuộc chiến tranh phi nghĩa có ảnh hưởng vô cùng lớn đến đời sống của người dân. Nó làm cho gia đình li tán, người dân phải sống trong lo sợ, nghèo đói, bệnh tật. Trong chiến tranh TG thứ 2 (1939-1945), chỉ riêng ở châu Âu đã có hơn 49 triệu người thiệt mạng, nhiều thành phố đổ nát. Hay như vụ ném bom nguyên tử của Mỹ xuống 2 thành phố Hiroshima, Nagasaki của Nhật Bản đã cướp đi mạng sống của hơn 3 trăm nghìn người và để lại di chứng lâu dài (Những con sếu bằng giấy- tuần 4). Trong chiến tranh của Mỹ ở Việt Nam, ngoài việc cướp đi nhiều triệu sinh mạng của người dân thì dã man hơn cả là việc quân đội Mỹ đã sử dụng chất độc màu da cam/dioxin dội xuống chiến trường miền Nam (-Thần chết mang tên bảy sắc cầu vồng- tuần 11). Và những hậu quả của nó đối với người Việt Nam đến nay vẫn hết sức nặng nề bởi chất độc màu da cam/dioxin là một chất độc cực mạnh, rất bền vững, khó phân huỷ, tác động của nó có thể lên đến hơn 100 năm. Và người chịu thiệt thòi nhất khi có chiến tranh đó chính là trẻ em. Những nỗi đau cả về thể chất lẫn tinh thần mà trẻ em phải gánh chịu trong chiến tranh là không thể nào đong đếm được.

THỰC HÀNH

Bài 1: Em tán thành với những ý kiến nào dưới đây? Vì sao?

- a) Chiến tranh không mang lại cuộc sống hạnh phúc cho con người.
- b) Chỉ trẻ em các nước giàu mới có quyền được sống trong hòa bình.
- c) Chỉ nhà nước và quân đội mới có trách nhiệm bảo vệ hòa bình.
- d) Những người tiến bộ trên thế giới đều đấu tranh cho hòa bình.

Bài 2: Những hành động, việc làm nào dưới đây thể hiện lòng yêu hòa bình

- a) Thích chơi và cổ vũ cho trò chơi bạo lực.
- b) Biết thương lượng đối thoại để giải quyết mâu thuẫn.
- c) Đoàn kết, hữu nghị với các dân tộc khác.
- d) Thích dùng bạo lực với người khác.

Bài 3: Em biết những hoạt động vì hòa bình nào trong các hoạt động dưới đây?

- a) Đi bộ vì hòa bình.
- b) Vẽ tranh về chủ đề em yêu hòa bình.
- c) Giao lưu với thiếu nhi quốc tế.
- d) Viết thư kết bạn với thiếu nhi các địa phương, các nước khác.
- đ) Mít tinh, tuần hành, lấy chữ kí phản đối chiến tranh xâm lược.
- e) Diễn đàn “Trẻ em vì một thế giới không còn chiến tranh”.

Em đã tham gia vào hoạt động nào?

Phó Chủ tịch nước Nguyễn Thị Bình cùng nhân dân Hà Nội thả chim hoà bình trước Lăng Chủ tịch Hồ Chí Minh

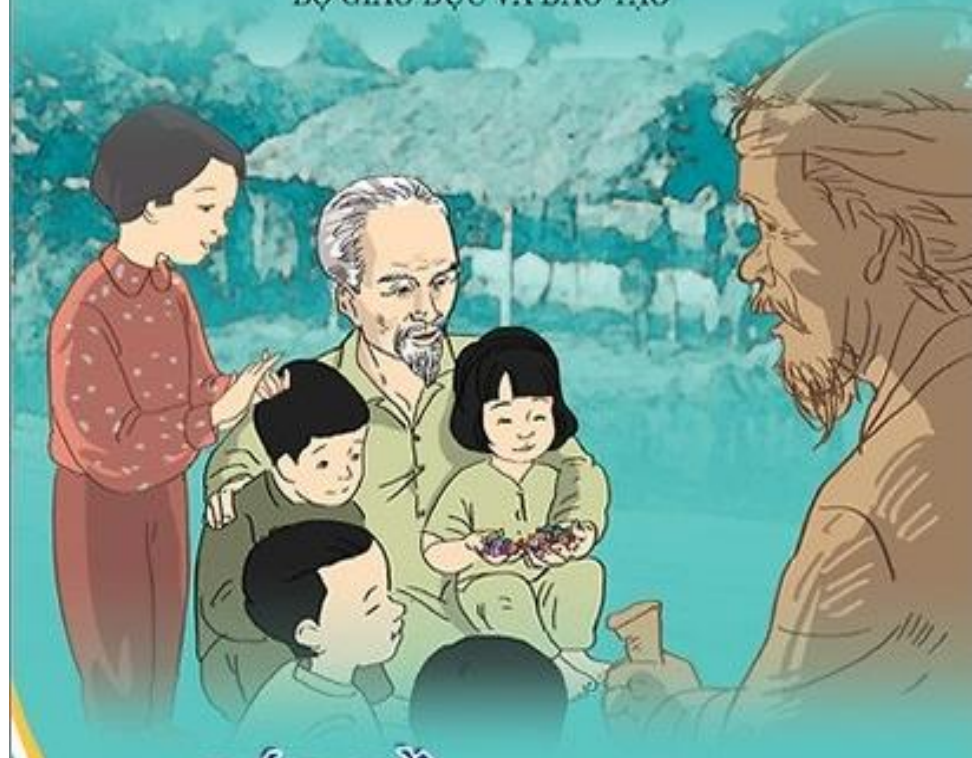

**Trẻ em có quyền được sống
trong hòa bình và có trách nhiệm
tham gia các hoạt động bảo vệ hòa
bình phù hợp với khả năng..**

*Tài liệu Bác Hồ.
Bài 8: Câu hát ví dặm*

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

BÁC HỒ

và những bài học về đạo đức,
lối sống dành cho học sinh

Lớp 5

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

CÂU HÁT VÍ DẶM

Chiều ngày 18-5-1969, các diễn viên Đoàn văn công Quân khu 4 vào Phủ Chủ tịch biểu diễn để mừng thọ Bác 79 tuổi. Sau một số tiết mục, đến lượt chị Mai Tư hát dặm dò đưa: “Nước sông Lam biết khi mô cho cạn cũng như tinh thần cách mạng của dân ta...”. Bác hỏi mấy đồng chí ngồi xung quanh: “Có hay không các chú?”. “Thưa Bác hay ạ!”. Bác hỏi chị Mai Tư: “Trong ta chừ còn dẹt vãi nữa không?”. “Dạ thưa Bác, có ạ!”. “Rứa cháu có biết hát phường vãi không?”. “Dạ thưa Bác, có ạ!”. Bác bảo Mai Tư hát một câu mà các cụ ngày xưa hay hát, Mai Tư thưa với Bác: “Dạ, chúng cháu hát điệu phường vãi nhưng không biết lời cũ ạ!”. Bác bảo: “Thì cháu lấy câu ni để hát nhé: “Khuyên ai chớ lấy học trò”. Cháu tiếp đi...”. “Dạ, thưa Bác, có phải dài lưng tón vãi ăn no lại nằm không ạ!”. “Giờ cháu tiếp câu nữa đi”. Mai Tư lúng túng không biết, Bác nhắc: “Lưng dài có vông đòn cong; áo dài đã có lụa hồng vua ban”. Mai Tư hát câu Bác vừa nhắc theo điệu hát ví Nghệ An. Đến lượt Minh Huệ, chị đứng dậy thưa: “Thưa Bác, bây giờ cháu xin hát điệu ru em, dân ca miền Trung theo lời cũ ạ! Rồi chị cất giọng “A ờ ơ... Ru em em ngủ cho muôi”, Bác sửa lại: “Ru tam tam théc cho muôi”. Minh Huệ hát tiếp: “Mua vôi chợ Quán, chợ Cầu; Mua cau chợ Sỏi, mua tràu chợ Dinh”. Bác cười và nói: “Mua cau Cam Phô chứ không phải chợ Sỏi”. Thế mới biết Bác Hồ đã từng đi năm châu bốn biển mấy chục năm trời mà vẫn không quên từng tên làng, ngõ xóm, từng câu hát ví dặm của quê nhà.

Độc hiểu: Trả lời câu hỏi

1. Đồng chí Mai Tư và Minh Huệ đã hát những loại dân ca nào?
  - a. Hát dặm, hát ví phường vải, hát ru miền Trung
  - b. Hát xoan, hát quan họ
  - c. Hát ca trù, hò Huế
2. Bác Hồ đã làm gì khi nghe những câu hát ấy?
  - a. Phê bình các đồng chí hát sai.
  - b. Nhắc lời bài hát, sửa lại đúng.
  - c. Hát lại những câu hát đó.
3. Những việc làm trên của Bác thể hiện điều gì?
  - a. Bác yêu dân ca, yêu quê hương đất nước
  - b. Bác mong muốn thế hệ trẻ gìn giữ văn hóa dân tộc
  - c. Cả a và b
4. Viết ra giấy những câu hát trong bài sau khi đã được Bác Hồ góp ý.
5. Câu chuyện trên có ý nghĩa gì?
6. Cảm nhận của em về không khí buổi biểu diễn mừng thọ Bác 79 tuổi.

Thực hành - Ứng dụng:

1. Chia sẻ một thể loại dân ca mà em đã học hoặc tìm hiểu.
2. Em thích nhất làn điệu dân ca nào? Vì sao?

A large, bright yellow starburst graphic with multiple sharp points, centered on the page. The text is written in red within this graphic.

Chuẩn bị bài sau:
Em yêu hoàn bình (Tiết 2)

Chào tạm biệt các em học sinh thân yêu!

